

אמר עזמות...

ואת שורותי אלה מרנן ורבנן ורבותי אני כותב לא בלבנון ולא בירושלים כי אם בתוך המכו-
נית הגדולה של „המהיר“, הממהרת עם נוסעיה ע"י לבונה בדרך המסוכנה לשכם ולחיפה, המתפ-
הלת כנחש עקלתון ברדתה אל העמק הגדול—וע"כ יחיו גם דברי הפעם „מסוכנים“—וכדי לכפר על עוונתי אוסיף ביום כפורים זה עוד „ועל הטא שה-
טאתי בגלוי סודות מן החרד“...

כחיצו של גירון קיסר בגשתו להצות את ירושלים, כן קסתי עתה קסת הסופר.

הוא שדר גירא למורה—אתא נפל בירושלים; למערב—אתא נפל בירושלים; לארבע רוחות העו-
לב—אתא נפל בירושלים.

כן גם היום עט הסופר המהיר אשר ב„המ-
היר“ חפצתי להטותו מול עניני העולם בעורכים הגדולים ועל עניני „הפקידים, הקופות, בלי קומבי-
נציות“ כאורי קיסרי, אך הוא—כלומר, הפונטן-פן שלי—יסב בלכתו אל חוצות ירושלים ופרבריה, אל בתי כנסיותיה ומניניה בימים נוראים...

ואחרי הקדמה קצרה זו, תסלחו לי, חכיבי והכיבותי, אם אבוא אליכם בהקדמה שניה—ג"כ לא ארוכה!—שרשמתי לי בזכרונני ביום הזכרון הזה, בשעת התקיעות הנוראות אשר ושמעתי בבית הבנסת היפה והחדש של אחינו הספרדים בתל-

פיות. שאלתי פעם אחת את פי נער קטן מבית-הכרם: — הגידה-נא, חכיבי, מה יש עם לבבך להיות, כאשר תגדל? דוקטור, פקיד, או... — אני חפץ להיות „שופר“ (נהג מכונות)—ענה הילד בניל ורגש.

וכל כך למה?—אך ורק מפני ה ת ק י ע ו ת של החצוצרה שבמכונות: „פא-פן! פא-פן! פא-פן!!!“

גם אותן, רבותי, שאל בילדותי מורי ורבי הגדול ר' זאב יעבץ וזכרונו לברכה: מה אחפץ להיות ברבות הימים? ואזכר היטב את תשובתי הנמהרה והבוערה כי חפצתי להיות „בעל-תקיעה“. לא נונה והוד „כתר תורה“ משכו את לבי, אך מחשבתי האחת היתה להיות „בעל תקיעה“. הלא הוא בעל-תקיעה כזה אשר חפץ להיות הילד הקטן מבית-הכרם או מתלפיות.

והשמים האזינו את קול בקשתי ואהיה לתו-קע בכל עש"ק ובכל ערבי מעדים וימים נוראים, כשמיע קול ברמה זה עשרות בשנים, תוקע באחלי-יעקב ובמשכנות ישראל, ת ק י ע ה נ ד ו ל ה על שאלת המים, שאלת הלשון, בני-דודנו ועשרת-השבטים, הרכ המופתי ור' משה קזימא וכל ביוצא ביה...

ואת השטן לא הכרתי ואת הרע לא בערתי מקרב העם.

בשבוע העבר, בעמדנו על סף השנה הה-דשה, נכנס ד"ר ב—ון, מי שהיה וויר ההשכלה שלנו, למחלכה החדשה והנאה אשר ברחוב יפו כדי לסעד את לבו בכוס הלב מפוסטר ובשמנת טיבה וטרייה, שהובאו בודאי מתוצרת משקי הקרן הקיימת בסביבות ירושלים.

והנה נכנס יהודאי אחד כשהוא מזוין בלו: בידו האחת קופסת קה"ק ובידו השניה סרטי „פרוטה לגולגלת“—מס קטן לכל נפש מישראל לרכישה קרקע בא"י—ולאחר שתקע את הנירות על דשי היהודים היושבים במחלכה הגיע תורו גם של הד"ר הנכבד...

קפץ זה האחרון ממקומו כאילו נשכו נחש והרים קול זעקה:

— מה?! הגם כאן אתם באים להפריע את מנו-חתנו בסרטים שלכם, הנם במחלכה אתם באים לח-לב אותנו?

ובעידן דריתחא פנה אל המלצר, זה הבחור האדמוני היפה, ושאל בשצף קצה:

— מפני מה אתם מרשים בכלל ליהודאים כאלה להכנס הנה?

הגובה המסכן ניסה ל„שכך הימה“ ולהסביר לוויר הזועף, שהוא אך בא להציע לפני כל יהודי וביחוד יהודי-הנינון מבכספי הצבד העברי, והוא דורש רק פרוטה לגולגלת, עשירית השקל—גרוש אחד קטן בס"ה!—לכבוד ראה"ש...

אבל, כלום לא הועיל; במקום סרט—שרטת גלב, וקופסת קה"ק יצאה ממנו בפחי נפש... ושאלה נשאלת: האמנם הושב הד"ר הנכבד כי „גלגלתו“ אינה שוה „פרוטה“?

ובזמן האחרון נפגשתי בהחובות ירושלים באחד הגוברים מהקרנות שלנו. אחר תקיעת-כף של „שלום“ וחלופ דברים של ידידות, כנהוג, שפך לפ-ני הגובה את מרי שיחו:

— השעה כבר 2 אחה"צ, כיסי עודנו ריק, ואיך אראה את פני במשרד?

הולך הוא מאז הבוקר ומכתת את רגליו מבית לבית, משכונה לשכונה, וכסף בל יורם לכיסו, מאפישן במקום שיללינג—תירוץ נאה או בלתי נאה, ומאין יבוא עורו? אולי יושק לו מזלו בבית הלז היפה והמקושט בגן היפה והפורח שבשכונת ר' שלמה בן גבירול, אבן-עזרא ופקידי הסוכנות הגבוהים?

הגב מתישר, הראש מתרומם, ה„דג-מלוח“ מסתדר, פני הגובה מפיקים תקוה ובלבו רק בקשות אהרות לאלוהי הקרנות, הטוב והרחמן: יהי רצון שלא המשרתת תפתח לו את הדלת, שלא יפגישוהו בפנים חמוצות והעיקר, שבעלת הבית, כלומר: הגברת תהיה שרויה מאז הבקר במצב רוח טוב ונוח וששום אדם מבני הבית לא ירגיז את עצביה כמשך כל שעות הבקר עד גמר בקורו...

יהי רצון מלפניך, רבש"ע, שמי האמכט לא יהיו חמים ביותר, שהקפה לא קר ביותר, המשרתת — סליחה, העוזרת!—לא אטית ומכסת על שעון-

ידה ביותר, שהבן השובב לא יהיה וריו ביותר, ושסדר ונקיון ישררו בכל הפנות, וכי וכי, וכי וכי!

ואחרי תפלה זכה זו, משנס הגובה שלי את מהניו, אוזר את הלציו כגבד ועובר בדגלו השמא-לית את שער הכתול הפתוח מתקרב הוא בנחת לדלת של עץ מפותחת וכבדה ואטומה ומלאת „סוד וכוש הקנין הפרטי“, שאין לעבור עליו בלי רשות מיוחדת, ואפילו האשנב הקטן בדלת, שנוצר מל-כתחילה לשם „הצעה“ מכעד לחרכים, גם הוא סגור מאחורי המסך, בחינת שקופים-אטומים...

באמצע הדלת קבוע מכוש-ברזל בצורת ראש-אדם בעל זקן ארוך ומכוע השיבות מיוחדת. מעל לוקו הארוך פה פעור ושנים בולטות וצוחקות ושתי עינים לועגות, כאומר: מי לך פה ומה לך פה, גובה פשוט, שבאת להשתמש ולקשקש בו? לא בשבילך נוצרתי!

מצד שמאל של הדלת מציץ פעמון עץ הבא בכפתור עצם לבנה, ולב הגובה מתמלא גיל והיד מתרוממת, מתקרבת ולוחצת...

צעדים קלים ורכים ורשרוש שמלה נשמעים מאחורי הדלת הנפתחת—בעלת הבית בכבודה וב-עצמה, ומבלי להכות לשאלותיה הוא מראה לה את הנקסו וניגש ישר אל הענין...

— בבקשה! ב ב ש ה ! ימנס... ישב-נא כבודו כאן... על הכורסא הגדולה הזו... כך! אני המיד תורמת ברצון, גם בעלי נותן הרבה מאד תרומות. ממש הון עצום אנו מפודים בכל חודש, כמעט רבע המושכרת, למוסדות, לאגודות, לחברות,

הן כבודו יודע... אבל אין דבר! הגובה בוטה באשרו ומנענע בראשו לאות הסכמה על כל דבוריה, כי מה לא עושה יהודי וביחוד גובה בשביל פרנסה? הוא מוציא מנרתיקו את פנקס הקבלות ואת העפרון ומתכוון לפעולה... ובלבו הוא פהרה: „נון! בפתות מלידה לא אצא מכאן! אם התן פחות מזה אעמד על המקח! והיא הלא תבין שאין לפטרני בסכום פעוט... ואז יהיה לי מה להביא לשולחני... שנינו, אני והמנהל נה-נים!...“

הפסקה לרגעים מספר... שטף דבורה נפסק סוף, נגשת היא לדלת המסדרון וקוראת: „תני בבקשה, לאדון המחכה כאן 50 קילימים“. בבת-צחק נאה על שפתותיה האדומות היא נפרדת מה-גובה ב„שלום!“ לבבי וטוב...

ידיו חובקות את השיללינג הארוך, ובהפתח לי הדלת ע"י המשרתת, תרות עיניו כבר אחרי דלת חדשה עם פעמון חשמלי, גן יפה וסוכת-עץ מודרנית מסביב, דלת ברזל פתוחה ובעלת בית שיללינגית...

ומשכונת רחביה לנחלת צדוק רק צעד אחד קטן.

בשכונה נידחה זו אוה לו למרשט זוג צעיר, הלול וחלוצה, שזיכה אותם הפכ"ה רק לפני שנתים בבן-זכה, ובשבוע האחרון חגנו ברוב פאר והדר את יום ההולדת של החלוצ הקטן. אגב, בחוד יפה ונה- (הסוף בעמוד ז')